

**UAB „EUROSTAT 4“ 6 VĖJO ELEKTRINIŲ
ĮRENGIMO PANEVĖŽIO R. SAV., NAUJAMIESČIO
SEN., LAKŠTINGALŲ K., NOCIAGALOS K., LIBERIŠKIO
K., SARGĖNŲ K., VASKONIŲ K., SIDZIŪNŲ K.
TERITORIJOSE**

**POVEIKIO ĮSTEIGTOMS AR POTENCIALIOMS
„NATURA 2000“ TERITORIJOMS REIKŠMINGUMO
NUSTATYMAS**

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius:

Saulius Velička, direktorius, UAB „EUROSTAT 4“

Poveikio „NATURA 2000“ reikšmingumo rengėjas:

Liutauras Stoškus, direktorius, VšĮ „Darnaus vystymosi centras“

Atsakingas rengėjas: Liutauras Stoškus

Parengta: 2025-09-22

Atnaujinta:

Versija: 1.0

Suderino:

Vilnius

POVEIKIO ĮSTEIGTOMS AR POTENCIALIOMS „NATURA 2000“ TERITORIJOMS REIKŠMINGUMO NUSTATYMAS

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius

UAB „EUROSTAT 4“, įmonės kodas 306000113, Konstitucijos pr. 9-41, LT-09308, Vilnius, tel. Nr. +37065512801, el. p. eurostat.info@gmail.com

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (atrankos) dokumentų rengėjas

UAB „ARCHSTUDIJA“, įmonės kodas 300056347, Konstitucijos pr. 9-41, LT-09308, Vilnius, tel. Nr. +37052101297, el. p. info@archstudija.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir trumpas apibūdinimas (įskaitant numatomas technologijas ir pajėgumus bei priemones neigiamo poveikio aplinkai prevencijai vykdyti, poveikiui sumažinti ar kompensuoti)

Planuojama pastatyti iki 6-ių vėjo elektrinių (toliau – VE) parką elektros energijos gamybai žemės sklypuose, esančiuose Panevėžio r. sav., Naujamiesčio sen., Lakštingalų k., Nociagalos k., Liberiškio k., Sargėnų k., Vaskonių k., Sidziūnų k. (žr. **1** ir **2 pav.**).

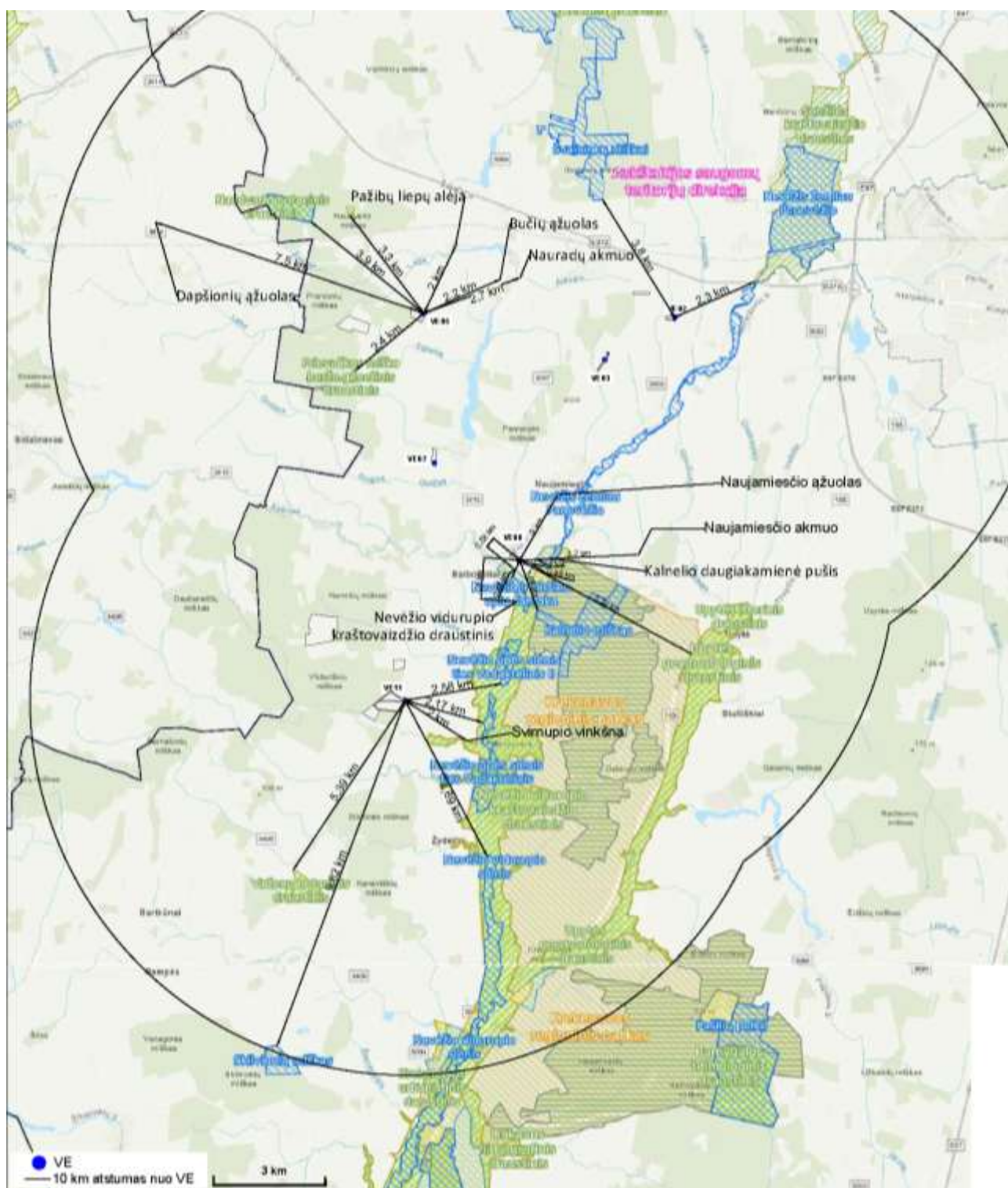
Elektros transformatorių pastotei (toliau – TP) vieta dar šiuo metu nėra parinkta. Ji nebus statoma saugomų rūšių augavietėse, miško paskirties žemėje, vandens telkinių apsauginėse zonose ar juostose, tad jos statyba reikšmingo poveikio aplinkai nedarys. Pastotės įrengimo vieta ir galutinės kabelių ir kelių tiesimo vietos bus nustatomos techninio projekto rengimo metu, gavus technines sąlygas iš AB LITGRID. Su tuo visa susijusi informacija bus pateikta techniniame projekte. TP yra nedidelis statinys, eksploatavimo metu poveikio aplinkai nebus.

Atrankos dėl PAV dokumentas rengiamas ankstyvoje planavimo stadijoje, todėl šiuo metu planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) organizatorius nėra nusprendęs, kokio gamintojo vėjo elektrinės bus statomos.

Atrankos dėl PAV dokumente triukšmo ir šešėliavimo skaičiavimuose vertinamas didžiausių techninių parametrų hipotetinio VE modelio, kurio nominali galia – iki 10 MW. Šio ir kitų alternatyvių modelių techniniai duomenys pateikiami **1 lentelėje**.

Poveikio kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei vertinime laikoma kad gali būti statomos aukščiausios (iki 280 m) VE su rotoriaus diametru 200 m.

PŪV įgyvendinimo metu numatomos poveikio aplinkai mažinimo priemonės yra išvardintos **2 lentelėje**.

2 pav. VE išdėstymas teritorijoje. Šaltinis: Šešių vėjo elektrinių įrengimo ir eksploatacijos Naujamiesčio seniūnijoje, Panevėžio rajono savivaldybėje atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimas, 2023

2 lentelė. PAV atrankos dokumente numatytos poveikio aplinkai mažinimo priemonės. Šaltinis: Šešių vėjo elektrinių įrengimo ir eksploatacijos Naujamiesčio seniūnijoje, Panevėžio rajono savivaldybėje atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimas, 2023

Eil. Nr	Aplinkos komponentas	Priemonė	Įgyvendinimo etapas
1.	Vanduo	Planuojamuose žemės sklypuose VE bus išdėstytos už paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ribų. Siekiant sumažinti galimą kabelių tiesimo per vandens telkinius poveikį aplinkai, kabelio linija kertanti upelius bus tiesiama uždaru (pvz. prastūmimo) būdu, t. y. upelio vaga nebus pažeidžiama kasant atviru būdu.	Planavimas ir statybos darbai
		Kabelio linijos atkarpos, einančios lygiagrečiai paviršinio vandens telkiniams (melioracijos grioviams), bus tiesiamos atsitraukiant už pakrančių apsaugos juostos ribos.	Planavimas ir statybos darbai
		VE įrengimo metu, esant poreikiui, melioracijos įrenginiai bus perkeltami, nepažeidžiant jų sistemos.	Statybos darbai
2.	Dirvožemis	VE įrengimo, transformatorinės pastotės (TP) statybos, kabelių tiesimo bei privažiavimo kelių įrengimo metu nustumtas derlingas dirvožemio sluoksnis bus sandėliuojamas tam numatytoje vietoje.	Planavimas ir statybos darbai
		Užbaigus VE parko įrengimą darbų zona bus sutvarkoma, iškastas likęs gruntas tolygiai paskirstomas teritorijoje, derlingasis dirvožemio sluoksnis paskleidžiamas parko teritorijoje ir apželdinamas.	Planavimas ir statybos darbai
3.	Kraštovaizdis	VE pajungimo kabelių linijų trasos parinktos taip, kad nebūtų vykdomi miško ar kitų želdinių kirtimai.	Planavimas ir statybos darbai
		VE bokštų statybos vietos, vidinių privažiavimų kelių trasos parinktos išsaugant teritorijoje esančius laukų miškelius, želdinių grupes bei teritorijoje augančius pavienius medžius.	Planavimo etapas
		Išsaugotas nuimtas derlingas dirvožemio sluoksnis panaudojamas pažeistų žemės plotų atkūrimui.	Statybos darbai
4.	Visuomenės sveikata	Statybos darbai bus vykdomi tik techniškai tvarkingais mechanizmais, kurių skleidžiamas triukšmo lygis neviršys STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ (patvirtinta LR AM 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 325) nustatytų lauko įrangos leidžiamų garso galios lygių.	Statybos darbai
		VE parko įrengimo darbus numatoma vykdyti tik darbo dienomis dienos metu.	Statybos darbai
		Pasirinkus tikslas VE įrengimo vietas ir tikslų VE modelį techninio projekto rengimo etape bus patikslintas triukšmo vertinimas, taip užtikrinant, kad VE parko sukeliamas triukšmas gyvenamoje aplinkoje nesieks HN33:2011 nustatytų ribinių verčių.	Planavimas

		Keturiose planuojamose VE (VE02, VE03, VE08 ir VE11) bus įdiegiamas šešėliavimo mažinimo „Shadow shut-down“ mechanizmas. Techninio projekto metu, pasirinkus konkretų VE modelį ir jo parametrus (bokšto aukštis, rotoriaus skersmuo), bei tikslinant galutinį VE skaičių ir vietas, vystytojas atliks pakartotinus šešėliavimo skaičiavimus ir atitinkamai pagal naujus skaičiavimus patikslins siūlomas PŪV šešėliavimo mažinimo priemonės. Patikslintos šešėliavimo mažinimo priemonės užtikrins šešėliavimo trukmės nustatytas ribines vertes: jei naudojamas automatinis išjungimas, neatsižvelgiant į meteorologinius parametrus, tai šešėliavimo trukmė prie artimiausios gyvenamosios paskirties pastatų aplinkoje bus apribota iki 30 valandų per metus; jei naudojamas automatinis išjungimas, kuris įvertina meteorologinius parametrus, bus apribotas atitinkamai iki faktinės 8 valandų šešėliavimo trukmės. Šešėliavimo mažinimo priemonės taikomos visoms trims planuojamoms VE..	Planavimas ir eksploatacija
5.	Socialinė-ekonominė aplinka	Esami lauko keliai, kurie bus naudojami VE įrengimui ir aptarnavimui, pagal poreikį bus sustiprinti: greideriuojami, užlyginamos esamos duobės, atnaujinama žvyro danga. Vietinės reikšmės keliai periodiškai prižiūrimi. Pagal LR Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą elektros energijos gamintojas moka gamybos įmoką, kurios lėšos yra paskirstomos gyventojams registruotiems 5 km atstumu ir bendruomenės organizacijoms registruotoms 15 km atstumu nuo planuojamų VE. Detaliau aprašoma LR Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (2011 m. gegužės 12 d. Nr. XI-1375) III skirsnio 13¹ straipsnyje „Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmoka“.	Statybos darbai /Eksploatacija Eksploatacija
6.	Biologinė įvairovė: paukščiai	VE įrengimui planuojamos vietos pasirinktos intensyvaus žemės ūkio teritorijoje. VE įrengimo vietos ir vystymo teritorijos išdėstytos kur įmanoma atsitraukiant nuo šikšnosparniams galimai patrauklių kraštovaizdžio elementų per 290 m	Planavimo etapas
		VE05, VE07 ir VE08 elektrinėse turi būti įdiegtos technologinės prevencijos priemonės, leidžiančias sustabdyti jas galimo susidūrimo su paukščiais metu. Šių priemonių techniniai veiklos parametrai turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus. VE05-11 elektrinių rotoriaus mentės dažomos raudonomis skersinėmis juostomis. VE02, VE03 ir VE11 aplinkoje prieš VE eksploataciją vienerius metus turi būti vykdomas paukščių monitoringas siekiant išsiaiškinti, ar šioms VE nėra reikalingos (ir kitos) poveikio mažinimo priemonės. Jei po stebėjimų šioms VE nebūtų numatytos technologinės prevencijos priemonės, šių elektrinių aplinkoje monitoringas taip pat turėtų būti vykdomas 1-3 VE eksploataavimo metais ir kartojamas vienerius metus kas penkti metai, skaičiuojant nuo monitoringo darbų pabaigos. VE, kuriose yra įdiegtos technologinės poveikio mažinimo priemonės, susidūrimai ir potencialūs susidūrimai yra registruojami automatiškai nepertraukiamų aplinkos stebėjimų metu. Visų VE apatinė bokšto dalis turi būti dažoma žaliai į viršų	Eksploatacija

		šviesėjančia spalva iki 15-20 m aukščio. Visos VE turi būti stabdomos tamsiu paros metu didžiausio šikšnosparnių aktyvumo laikotarpiu rugpjūčio-rugsėjo mėn. arba jose diegiamos technologinės priemonės, reaguojančios į šikšnosparnių aktyvumą ir leidžiančios tuo metu jas sustabdyti. Priemonės galima netaikyti, jei 3 metų iš eilės tyrimai rugpjūčio-rugsėjo mėn. parodo, kad šių VE aplinka nėra svarbi šikšnosparnių migracijai. Norint netaikyti poveikio šikšnosparniams mažinimo priemonių metus tyrimai turi būti vykdomi pagal iš anksto su Aplinkos apsaugos agentūra suderintą programą. Nakties metu VE išorėje nenaudojamas joks papildomas apšvietimas, išskyrus reikalaujamą dėl aviacijos saugos.	
--	--	---	--

Įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų, kurioms galimas poveikis nagrinėjamas, pavadinimai, plotai (ha) ir randami Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai ir (arba) rūšys (ženklų (*)) pažymimos prioritetinės Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės ir rūšys). Taip pat informacija apie teritorijose vykdytus saugomų vertybių tyrimus ir monitoringą bei jų duomenų analizę

Artimiausiai VE parko yra 9 „Natura 2000“ teritorijos: BAST Nevėžio ir Kiršino upių santaka (už ~0,48 km), BAST Nevėžis žemiau Panevėžio (už ~0,63 km), BAST Kalnelio miškas (už ~1,58 km), BAST Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais (už ~2,17 km), BAST Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais II (už ~2,58 km), BAST Švaininkų miškai (už ~3,8 km), BAST Naudvario miškas (už ~3,9 km), BAST Nevėžio vidurupio slėnis (už ~4,69 km) ir BAST Skilvionių miškas (už ~9,82 km).

„Natura 2000“ teritorijų lokalizacija VE parko atžvilgiu yra pateikta **2 pav.**, o steigimo tikslai yra pateikti **3 lentelėje**.

3 lentelė. „Natura 2000“ teritorijų steigimo tikslai

Saugoma teritorija	Apsaugos statusas	Plotas, ha	Steigimo tikslas, saugoma vertybė
Nevėžio ir Kiršino upių santaka	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos	11.82752192	Išsaugoti 6510 Šienaujamas mezofitų pievas, 9180 *Griovų ir šlaitų miškus
Nevėžis žemiau Panevėžio		23266.07965456	Išsaugoti 6270 *Rūšių turtingus smilgynus, 6510 Šienaujamas mezofitų pievas, 9010 *Vakarų taigą, 9020 *Plačialapių ir mišrius miškus, 9080 *Pelkėtus lapuočių miškus
Kalnelio miškas		189.6662933	Išsaugoti 91E0 *Aliuvinius miškus, 9020 *Plačialapių ir mišrius miškus
Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais		82.13418457	Išsaugoti 3150 Natūralius eutrofinius ežerus su plūdžių arba aštrių bendrijomis, 6120 *Karbonatinių smėlynų smiltpieves, 6210 Stepinės pievas, 6430 Eutrofinius aukštuosius žolynus, 6450 Aliuvines pievas, 6510 Šienaujamas mezofitų pievas, 9070 Medžiais apaugusias ganyklas, 91E0 *Aliuvinius miškus
Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais II		32.30182935	Išsaugoti 6120 *Karbonatinių smėlynų smiltpieves, 6210 Stepinės pievas, 6450 Aliuvines pievas, 6510 Šienaujamas mezofitų pievas
Švaininkų miškai		600.45192949	Išsaugoti 9010 *Vakarų taigą, 9020 *Plačialapių ir mišrius miškus, 9080 *Pelkėtus lapuočių miškus

Naudvario miškas		67.63962805	Išsaugoti 9020 *Plačialapius ir mišrius miškus, 9080 *Pelkėtus lapuočių miškus, saugomas baltamargės šaškytės, plačialapės klumpaitės, stačiosios dirvuolės populiacijas
Nevėžio vidurupio slėnis		319.82413294	Išsaugoti 3150 Natūralius eutrofinius ežerus su plūdžių arba aštrių bendrijomis, 3270 Dumblingas upių pakrantes, 6120 *Karbonatinių smėlynų smiltpieves, 6210 Stepinės pieves, 6410 Melvenynus, 6430 Eutrofinius aukštuosius žolynus, 6450 Aliuvines pievas, 6510 Šienaujamas mezofitų pievas, 6530 *Miškapieves, 9070 Medžiais apaugusias ganyklas, dvijuostės nendriadusės, šarvuotosios skėtės, ūdros populiacijas
Skilvionių miškas		49.35264409	Išsaugoti 9080 *Pelkėtus lapuočių miškus, saugomas baltamargės šaškytės, plačialapės klumpaitės, stačiosios dirvuolės populiacijas

Kaip matyti iš **3 lentelės**, šalia planuojamų VE nėra paukščių apsaugai svarbių teritorijų. BAST steigimo tiksluose nėra rūšių, kurios, remiantis Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašu, būtų jautrios vėjo elektrinių poveikiui ir dėl to VE parko atsiradimas galėtų daryti reikšmingą poveikį. Konflikto su Europos Bendrijos svarbos buveinių ar augalų rūšių apsauga nėra, kadangi VE BAST teritorijoje nėra statomos, kabeliai ir kita infrastruktūra per jas neplanuojami, darbai nepakeis jų hidrologinio režimo. Poveikio dvijuostės nendriadusės, šarvuotosios skėtės, baltamargės šaškytės, ūdros populiacijoms vėjo energetika nedaro. Kadangi poveikio saugomoms vertybėms vėjo energetika daryti negali, jų aplinkos monitoringo ir tyrimų duomenys nėra čia pristatomi ir detalizuojami.

Poveikis kitoms saugomomis, bet ne tikslinėms „Natura 2000“ rūšims šio vertinimo kontekste nėra nagrinėjamas.

Kiti vykstantys ar patvirtinti planuojamos ūkinės veiklos projektai „Natura 2000“ teritorijose ar šalia jų planuojamo VE parko aplinkoje

Aplinkos apsaugos agentūros duomenis (www.gamta.lt) 5 km spinduliu nuo PŪV vietos nėra suplanuotų (suplanuotomis laikomos tos VE, kurioms atlikta atranka dėl PAV ir priimta išvada, kad PAV neprivalomas, arba atliktas PAV ir priimtas sprendimas, kad veikla atitinka teisės aktų reikalavimus, arba gautas teigiamas Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo sprendimas, arba gautas statybą leidžiantis dokumentas) VE.

Planuojamo VE parko aplinkoje esančiuose miškuose vykdoma miškininkystė, medžiojama, grybaujama, uogaujama. Laukuose auginami javai, techninės kultūros. Netoli VE02 ir VE07 yra gyvulių fermos. Nevėžio upėje mėgėjiškai žvejojama. Apie kitas ūkines veiklas ir projektus informacijos neturima. Taip pat nėra informacijos, kad kokia ūkinė veikla be miškininkystės būtų vykdoma „Natura 2000“ teritorijose.

Veiklos analizė			
A dalis		B dalis	
Aspektai	Pastabos	Atskirų veiklos aspektų poveikio reikšmingumas (reikšmingas/ nereikšmingas/ nežinomas)	Pastabos
Individualūs planuojamos ūkinės veiklos elementai (pavieniui ar kartu su kitais planais ar programomis) ar jų kombinacijos, kurie gali daryti poveikį įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms: - dabartinis žemės naudojimo pobūdis: žemės ūkio paskirtis - statybų mastas (dydis): statomos vėjo elektrinės maždaug 0,15 ha dydžio plotuose. Dar dalis žemės ūkio paskirtis žemės bus panaudota privažiuojamiems keliams ir pastotei statyti. Viso – iki 2 ha ploto - žemės paėmimo poreikis, teritorijos dydis (ha), kur numatoma keisti pagrindinę žemės tikslinę paskirtį, nurodant, iš kokios paskirties į kokią: iki 0,15 ha dydžio plotų su 6 vėjo jėgainėmis paskirtis būtų keičiama į „kitą“. - atstumas nuo įsteigtų ar potencialių „Natura 2000“ teritorijų arba pagrindinių teritorijų vertybių: nuo BAST Nevėžio ir Kiršino upių santaka – ~0,48 km; nuo BAST Nevėžis žemiau Panevėžio – ~0,63 km; nuo BAST Kalnelio miškas – ~1,58 km; nuo BAST Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais – ~2,17 km; nuo BAST Nevėžio upės slėnis ties Vadaktėliais II – ~2,58 km; nuo BAST Švaininkų miškai – ~3,8 km; nuo BAST Naudvario miškas – ~3,9 km; nuo BAST Nevėžio vidurupio slėnis – ~4,69 km; nuo BAST Skilvionių miškas – ~9,82 km. - resursų poreikiai (dideli energijos ar gamtos išteklių poreikiai): nėra. - emisijos (į žemę, vandenį, orą), įskaitant triukšmą: statybų metu nereikšmingas teršalų pateikimas į orą su transporto išmetamosiomis dujomis. - įgyvendinimo ir eksploatacijos metu susidarysiantis didelis atliekų kiekis (nurodyti kategoriją): didelio nebus.			

Veiklos analizė			
• uždarymo (veiklos nutraukimo) metu susidarysiantis didelis atliekų kiekis (nurodant kategoriją): 20 01 40 metalai, 16 02 13 04 stambi elektroninė įranga, 10 11 03 stiklo pluošto medžiagų atliekos • numatomi didelės apimties žemės kasybos darbai: Didelės žemės kasybos darbai įrengiant VE pamatus. Kasimo apimtys priklauso nuo grunto. Maždaug 30 m diametro duobė kasama iki 5 metrų gylio centrinėje dalyje. Pamatai sutvirtinami poliais. Konkretus pamatų dydis yra apskaičiuojamas rengiant techninį projektą • numatomi fiziniai aplinkos pokyčiai: žemės ūkio teritorijoje atsiras labai aukšti technogeniniai statiniai. • transportavimo poreikiai: tik elektrinių atvežimo ir jų utilizavimo metu. • statybos, eksploatavimo, uždarymo trukmė: 25-30 metų. • kiti aspektai ar jų kombinacijos: nenumatoma.			

Veiklos sąlygojamų teritorijų pokyčių analizė			
A dalis		B dalis	
Teritorijų pokyčiai	Pastabos	Teritorijų pokyčių reikšmingumo įvertinimas (nereikšmingas/mažai reikšmingas/reikšmingas)	Pastabos
Tikėtini teritorijų pokyčiai, jų priežastys ir juos sukeliančios veiklos rūšys: • natūralių buveinių tipų ploto ir (arba) rūšių buveinių ploto sumažėjimas: nėbus • didelis rūšių trikdymas: nėbus • natūralių buveinių ar rūšių užimtų plotų suskaidymas: nėbus • rūšių ar populiacijų tankumo sumažėjimas: nėbus • invazinių rūšių išplitimas: nėbus • medžiojamųjų gyvūnų ir verslinę reikšmę turinčių			

Veiklos sąlygojamų teritorijų pokyčių analizė			
žuvų rūšių išteklių kitimas: nebus. • gyvūnų maitinimosi, migracijos, veisimosi ar žiemojimo vietų suardymas: nebus • hidrologinio režimo pokyčiai, įskaitant vandens cheminių ir fizinių savybių kaitą, eutrofikacijos padidėjimą daugiamečių bei metinių vandens lygio svyravimų apimties bei periodiškumo pokyčius: nebus • žemės naudmenų struktūros ir vyraujančių žemės ūkio kultūrų pokyčiai, miško kirtimai (pagal plotą ir išskertamos medienos tūrius), sausinamos žemės plotas (ha): nebus išskyrus nedidelius plotus užstatytus vėjo elektrinėmis • gruntinio vandens slūgsojimo gylio pakeitimai, reljefo pakeitimai: nebus • eolinių procesų pasikeitimas, erozijos suaktyvėjimas: nebus. • kiti pokyčiai (organizatoriaus nuožiūra): -			

Informaciją, reikalingą planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumui nustatyti, pateikė: VšĮ „Darnaus vystymosi centras“ direktorius, ekologas Liutauras Stoškus, A. Stulginskio 5-43, LT-01115 Vilnius, tel.: 8-687 97311, info@dvcentras.lt. 2025 09 22.

Plano ar programos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumą nustatė: